

Projekta nosaukums: „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzības un apsaimniekošanas pasākumu elektronizācija”

Finansējuma saņēmējs: Dabas aizsardzības pārvalde

Projekta identifikācijas numurs: 3DP/3.2.2.1.1/09/IPIA/IUMPELS/013

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Informatīvā sapulces – foruma protokols

2010.gada 17.jūnijā, 9:30

„Brūveri”, Siguldas novadā

Darba kārtība:

- 9:30-10:00 Ierašanās „Brūveros”, reģistrācija un rīta kafija
- 10:00-11:00 M.Kalniņš „Projekta ideja, mērķis un sagaidāmie rezultāti”
- 11:00-11:30 J.Zariņš „Projekta tehniskais risinājums”
- 11:30-12:00 Jautājumi, diskusija
- 12:30-13:30 Pusdienas
- 13:30-15:30 Darbs grupās:
- 1.grupa „Sistēmas saturs” (NVO pārstāvji) vada M.Kalniņš
  - 2.grupa „Datu apmaiņa un tehniskie risinājumi”(valsts iestāžu pārstāvji) vada J.Zariņš
- 15:30-16:00 Ideju apkopojums un diskusijas pie pēcpusdienas kafijas

Sapulces – foruma vadītājs: Mārtiņš Kalniņš (DAP)

Piedalās:

1. Liene Suveizda (VMD)	18. Jānis Kinna (VMD)
2. Juris Zariņš (VMD)	19. Inga Belasova (VIDM)
3. Maija Pintele (RAPLM)	20. Inese Gmizo-Lārmane (VIDM DAD)
4. Indra Murziņa (LĢIA)	21. Ivita Nagle (VIDM DAD)
5. Santa Šenberga (RAPLM)	22. Žanete Zaharova (LAD)
6. Rihards Guds (RAPLM)	23. Maruta Zeimule (LAD)
7. Dana Šķērstena (RAPLM)	24. Ilze Ķuze (LDF)
8. Aleksejs Vingatovs (LĢIA)	25. Vita Līcīte (VVD)
9. Lāsma Āboliņa (ZM)	26. Elita Kalnina (VAK)
10. Ieva Līcīte (ZM)	27. Vija Kreile (DAP TDRA)
11. Iveta Vaite (ZM)	28. Centis Apenītis (DAP)
12. Jānis Bruņenieks (VRAA)	29. Aigars Pikšens (DAP)
13. Gunta Krastiņa (AS LVM)	30. Normunds Lauskis (DAP)
14. Ainārs Auniņš (LDF)	31. Andris Roze (DAP)
15. Mihails Čeburaškins (VAAAP)	32. Indra Kramzaka (VPVB)
16. Sandra Segliņa (VZD)	33. Juris Jātnieks (DAP TDRA)
17. Alvis Rudzītis (VZD)	34. Jānis Sprūds (LE)

Projekta nosaukums: „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzības un apsaimniekošanas pasākumu elektronizācija”

Finansējuma saņēmējs: Dabas aizsardzības pārvalde

Projekta identifikācijas numurs: 3DP/3.2.2.1.1/09/IPIA/IUMPELS/013

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Darbs notiek atbilstoši darba kārtībai.

Pirmajā daļā M.Kalniņš un J.Zariņš iepazīstina ar prezentācijām par projektu un notiek nelielas diskusijas par tēmu.

M.Kalniņš „Projekta ideja, mērķis un sagaidāmie rezultāti”

M.Kalniņš iepazīstina dalībniekus ar dabas aizsardzības sistēmu, Dabas aizsardzības pārvaldes funkcijām un struktūru, projekta mērķi un iecerētajiem risinājumiem. Tiek stāstīts par iespējamajiem sadarbības modeļiem ar nevalstiskajām organizācijām un informācijas savietojamību ar citām valsts institūcijām.

V.Līcīte iesāk diskusiju vai dati tiks vākti tikai par īpaši aizsargājamajām dabas teritorijām (ĪADT) un mikroliegumiem, jeb par visu valsts teritoriju, kur ir bioloģiskās vērtības, un vai DAP ir skaidrs kādi dati noteikti jānodrošina šai datubāzei un kad šīs sistēma uzsāks darbu.

M.Kalniņš skaidro, ka primāri ir apkopot datus, kuru uzkrāšana izriet no normatīvajiem aktiem: ĪADT robežas, apsaimniekošanas vajadzību kopsavilkums, sugu un biotopu atradnes, dabas aizsardzības plānu informācija. Izstāsta projekta uzdevumus izveidot datubāzes struktūru un ievadīt datus par piloteritorijām, lai izmēģinātu sistēmas efektivitāti – pirmie rezultāti plānoti pēc gada.

A.Auniņš iesāk diskusiju par ĪADT robežu precizitāti un sākotnējiem datiem kas tiks izmantoti kā pamatmateriāls.

Tiek diskutēts par datu pieejamību un dažādiem iespējamajiem pieejas līmeņiem Ierosinājums reģistrēt lietotājus vairāk nekā pusgadu – gadu periodam, vēlams maksimāli lielam laikposmam.

J.Zariņš skaidro, ka lietotāju reģistrācija tiek veikta tikai ierobežotas pieejamības datiem un rediģēšanai. Brīvi pieejamiem datiem lietotāju reģistrācija netiks veikta, jo tas tikai apgrūtinās gan informācijas sistēmas lietošanu, gan administrēšanu.

Tiek diskutēts par sadarbību ar pašvaldību teritoriju plānotājiem un no teritoriju plānojumos iegūstajiem datiem. Ierosinājums maksimāli izmantot teritoriju plānos pieejamo informāciju.

RAPLM Telpiskās plānošanas departamenta pārstāvji skaidro, ka strādā pie jauna normatīvā akta, kas sakārtos teritorijas plānošanas informācijas sistēmu un pašvaldības varēs sagatavot plānu elektroniski, tātad tie būs vienkāršāk iekļaujami dažādās citās informācijas sistēmās.

J.Zariņš skaidro, ka tiks nodrošināta informācijas nonākšana valsts ģeoportālā.

J.Zariņš „Projekta tehniskais risinājums”

J.Zariņš izstāsta par informācijas sistēmu uzbūvi, raksturo struktūrā iekļaujamo informāciju, ko nosaka normatīvie akti, stāsta par plānotajiem piekļuves risinājumiem, skaidro par vispārīgas pieejas subjektiem, kā arī par to kā un kādi dati tiks izmantoti servisa veidā no citām institūcijām.

J.Sprūds atsaucas uz ezeru datubāzi un ierosina plānot cik parametrus nepieciešams izmatot un kā DAP spēs to administrēt.

A.Auniņš ierosina pārdomāt par laika dimensiju - cik lielā mērā tiks iekļauta vēsturiskā informācija. Kā arī ierosina NATURA2000 datubāzi iekļaut tā, lai kārtējo ziņojumu varētu sagatavot automātiski.

Notiek diskusija cik daudz nepieciešams saglabāt vēsturiskos datus, piemēram, par izmaksātajām kompensācijām – digitalizētas platības.

Ierosinājums digitalizēt ierobežojumus, kurus uzliek saistībā ar ĪADT individuālajiem noteikumiem, tā, lai lietotājs uzreiz redz ierobežojumu datorā un nav tas jāmeklē papīra plānos.

Ierosinājums izveidot atsevišķu datu slāni par sertificēto ekspertu apskatītajām teritorijām un atzinumos iekļauto informāciju par šo vietu.

J.Kinna jautā vai ir izskatīta iespēja šo datu sistēmu veidot uz kādas jau esošas sistēmas (VMD vai LAD) bāzes kā atzaru, kas ļautu ietaupīt ievērojamus līdzekļus struktūras programmēšanai. Izsaka domu, ka šajā projektā paredzētā summa ir par mazu, lai izveidotu jaunu sistēmu, bet pilnīgi pietiekoša, lai attīstītu jau izveidoto VMD sistēmu. Tiek diskutēts par šādas ieceres juridisko un praktisko pusi, par faktu, ka katrai institūcijai vieni un tie paši dati nepieciešami dažādos griezumos, tāpēc informācija par vienu un to pašu objektu tomēr tiek uzkrāta atšķirīgās detalizācijas pakāpēs un ir sarežģīti izmantot tikai kādas citas institūcijas datus – joprojām savām vajadzībām datus jāveido pašiem. Būs grūtības nedefinēt vienotus klasifikatorus.

J.Sprūds domā, ka informācija nesakrītīs, ja tiks veidotas paralēlas sistēmas un tāpēc nepieciešams skaidri nošķirt kādu informāciju veidos paši un kādu saņems no citiem. Komentē, ka vēl nav izveidots ģeoportāls, kur informācija satiktos un valsti nav izveidota upju datu bāze.

J.Jātnieks skaidro, ka normāla prakse ir, ka nozares profesionāļi uztur savu datu sistēmu un dalās ar aktuālajiem datiem pēc nepieciešamības. Stāsta, ka domāts par to, ka nepieciešams izdot MK noteikumus, kas noteiks kādus datus un kas vāc.

M.Čeburaškins uzskata, ka vislabāk konkrētās teritorijas pārzina pašvaldību plānošanas speciālisti un tie varētu būt kā datu autori, kas ierosina labojumus un aktualizēt datus.

J.Sprūds jautā kāpēc projektā vispirms tiek veidota tehniskā infrastruktūra un tikai tagad tiek risināts jautājums par datu izvēli un apjomu. grib precizēt vai ir zināmi visi datubāžu veidi, kas tiks apkopoti. Tiek skaidrots, ka iepirkta tehnika ar lielu rezerves kapacitāti, tā, lai ilgstoši apjoms būtu pietiekams un, savlaicīgs iepirkums specifiskai vajadzībai nodrošina, ka brīdī, kad būs uzprogrammēta sākotnējā struktūra, būs kur datus sākt izvietot un izmēģināt.

A.Auniņš turpina par to pašu un jautā vai būs iespējams iepazīties ar datu atribūtiem par konkrētajām jomām. Atbilde - ~2.mēnesu laikā tas būs sagatavots.

Tiek diskutēts par plānoto informācijas sistēmas testēšanu, kā tas notiks un pa kādā vienībām. Plānots izmēģināt sistēmu 3 ĪADT un 5 mikroliegumos. Ierosinājums neizvēlēties vienkāršāk ievadāmās teritorijas, bet tādas. lai maksimāli atklātu arī problēmgadījumus.

Otrajā daļā notiek darbs grupās, kur iesaistītās personas izsaka ierosinājumus un diskutē par labākajiem risinājumiem:

1.grupa „Sistēmas saturs” (NVO pārstāvji) vada M.Kalniņš

Saņemtie ierosinājumi:

A.Opmanis elektroniski pirms sapulces komentē par dižkoku datubāzē iekļaujamo informāciju.

M.Kalniņš izstāsta ideju, ka lai projekta gaitā izveidotā informācijas sistēma būtu aktuāla un „dzīva” sistēmu ir nepieciešams veidot tā, lai tematisko sadaļu administrēšanu (datu papildināšanu, rediģēšanu) varētu veikt ieinteresētās profesionālās organizācijas, biedrības u.c. (Iepriekš noslēdzot vienošanos ar DAP.)

M.Čeburaškins uzskata, ka informācijas sistēmai ir jābūt balstītai uz teritoriālā principa, kā tas ir darīts Vestienas AAA. Un mēroga noteiktībai jābūt vismaz 1:10 000, kas ir svarīgi pašvaldībām.

A.Auniņš informē, ka DabasDati.lv mēroga noteiktība katram novērojumam ir atkarīga no „zoom” līmeņa, kurā novērojuma autors ir reģistrējis savu novērojumu.

Visi diskusijas dalībnieki uzskata, ka informācijas sistēmā esošai informācijai ir jābūt juridiski saistošai, tomēr atklāts paliek jautājums – kā to nodrošināt.

Ierosinājums – sertificēto ekspertu sniegtos atzinumus vajadzētu glabāt šajā informācijas sistēmā vai pat gatavot IS vidē.

M.Kalniņš uzsver, ka ir jābūt atsaucei uz datu ieguves avotu/metodēm.

Monitoringa datiem datubāzē ir jābūt lauka datu līmenī, par citiem datiem – vēlams, bet datu apjoma pēc tas varētu nebūt realizējams.

Visi diskusijas dalībnieki uzskata, ka biotopu klasifikatoram ir jābūt tādām, lai būtu 1 kartējums, no kura „mazajiem” laukiem/nogabaliem var atlasīt tos, kas atbilst ES un LV aizsargājamiem biotopiem.

Pie kopsavilkumiem nepieciešams kopsavilkums pa zemes lietojuma veidiem. Tas varētu būt svarīgi pašvaldībām pa pagastu/novadu teritorijām un dabas organizācijām par ĪADT teritorijām.

A.Auniņš informē, ka no DabasDati.lv periodiski var veikt nepieciešamo datu migrāciju, tikai iepriekš ir jāvienojas par datu formātu.

2.grupa „Datu apmaiņa un tehniskie risinājumi”(valsts iestāžu pārstāvji) vada J.Zariņš

J.Zariņš uzaicina iestāžu pārstāvjus izteikt savu viedokli ko vajadzētu iegūt no šādas datu sistēmas viņu pārstāvētajai iestādei un kādus datus iestāde pati apkopo, kas varētu būt nepieciešami projektējamajai dabas datu sistēmai.

Diskusijas:

Nepieciešams akcentēt, ka tā būs informācijas sistēma, nevis datubāze.

Reģionālās attīstības aģentūra informē, ka veido savu sistēmu no, kuras būs iegūstams iedzīvotāju skaits utml., bet šai sistēmai būs nepieciešami dati par dabas dimensiju – cik aizsargājamas teritorijas, platības utml, lai veiktu teritorijas attīstības novērtēšanu.

J.Sprūds diskutē, ka klasifikatori valstī nav vienoti un nav prasības visiem vienā jomā lietot vienus un tos pašus parametrus.

Ģeotelpiskās informācijas aģentūra informē, ka būs Ģeotelpiskās informācijas likums, kas noteiks vienotus klasifikatorus. Tiek diskutēs par normatīvajiem aktiem, kas nosaka kā valsts iestādes apmainās ar datiem un sadarbojas savā starpā – Informācijas aprites likums un Informācijas atklātības likums.

Tiek diskutēts par iespēju iepazīties (apskatīt) un iespēju lietot (vektorinformācija) datus, kas savstarpēji jānošķir. Tiek rosināts pārbaudīt vai dati nedublēsies.

VMD iesaka novilkt līniju laikā, cik tālas vēstures dati tiks izmantoti. Piedāvā izmantot vektordatus, kas ir VMD rīcībā, piemēram par kultūras matojumu mežos utml., un esošos VMD klasifikatorus.

Noskaidrojas, ka Kultūras ministrijā ir sagatavota ģeotelpiska kultūrkarte.

AS „LVM” informē, ka gandrīz visa informācija tiek realizēta caur VMD datubāzi, bet pašiem ir dati par savām apsaimniekotajām teritorijām un pasākumiem (ieskaitot biotopu apsaimniekošanu).

Zemkopības ministrija plāno apvienot visas datubāzes – VMD, LAD, meliorācijas sistēmu kadastrs, vienotā informācijas sistēmā. Nepieciešama digitāla informācija par NATURA 2000 (un citu ĪADT?) teritoriju aprobežojumiem. LAD jau tagad izmanto informāciju par ĪADT, bet ir problēmas ar datu precizitāti.

RAPLM arī nepieciešami precīzi vektordati, lai iekļautu ticamu informāciju teritoriju plānojumos. Tiek gatavota pašvaldību informācijas sistēma TAPIS.

VZD informē, ka līdz 2013.gada beigām tiks izveidota vienota Valsts zemes dienesta informācijas sistēma. VZD interesē projektā gatavotie klasifikatori, lai saskaņotu apgrūtināmo teritoriju klasifikatorus.

Latvijas ezeri – J.Sprūds piedāvā sadarboties ar datiem par ezeriem.

Tiek diskutēts par piloteritoriju izvēli – dažādas, lai var ieraudzīt problēmas.

Noslēgumā darba grupas satiekas un īsi komentē izrunāto. Tiek nolemts sagatavotās prezentācijas ievietot publiski internetā, lai sapulces-foruma dalībnieki varētu vēlreiz iepazīties ar tām un iesaistīties plānošanas procesā ar idejām un komentāriem.